

עלון מס' 1006

מקץ

ל' כסליו תשפ"ו

שבת ראש חודש וחנוכה

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מוגרבי שליט"א

אור החנוכה

הישועה בדרך

לאחר הגלגולים הרבים שעבר יוסף הצדיק ובכללם נמכר ד' פעמים, ישב בבית האסורים י"ב שנים, בזיונות והכפשות ועוד כהנה וכהנה מרורים, מינים ממינים שונים, נקרא הוא ביום ראש השנה אל פרעה. אותו פרעה הרשע שעשה עצמו לאלוה, חלם חלום: שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר הנאכלות על ידי שבע פרות רעות מראה ודקות בשר. ולאחר שהקיץ משנתו אף על פי חלומה המוזר, ממחר הוא להדק את ראשו לכריתו, שחלילה לא יהיה הפסק בכדי שיעור אמירת "שלום עליך רבי" בשנתו העריבה. והנה חלום שני שדומה לראשון אך הפעם עם שיבולים. גם כעת מחזיק פרעה במעשהו הראשון וממחר לנום את שנתו - "ויהי בבוקר ותפעם רוחו", או אז נזכר סוף סוף שיש לחלום משמעות ואי אפשר לעבור על כך לסדר היום. לאחר שחרטומי ניסו זה בכה וזה בכה ואף פיתרון לא הניח את דעתו, מגלים לאוזנו את שימעו של יוסף הצדיק שידוע חלום לפותרו על מכונו. יוסף, כפי שכבר הקדמנו ואמרנו, מופיע לפניו ועל אתר פותר את החלום, לא לפני שאינו שוכח להזכיר, שלולא ה' שיהיה בעזרו, לא יוכל לעשות מאומה! פרעה הרשע נאלץ בעל כורחו ושלא בטובתו לשמוע מפי יוסף הצדיק שיש מנהיג לבירה, יש בורא לעולם ורק בכוחו ומכוחו אפשר לעשות ולפעול, ואף לשמוע חלום לפתור אותו... לאחר שפתר את החלום שבא לרמוז על שנות השובע שיהיו בארץ, אולם לאחר מכן שנות רעב אשר תגברנה על שנות השובע, מוסיף יוסף ואומר מספר מילים: "ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישיתוהו על ארץ מצרים, יעשה פרעה ויפקד פקידים על הארץ וגו' ויצברו בר תחת יד פרעה אוכל בערים ישמרו". והמפרשים התחבטו ודנו כיצד ואיך ובעצם מי ביקש זאת מיוסף להיות יועץ ולהתחיל להורות ולכוין ולומר מה לעשות וכיצד לסדר העניינים, כל מה שביקשו ממנו היה לפתור את החלום ותו לא. אכן שאלה קשה!!! אכן שבעים פנים לתורה, אך אנו נאמר תירוץ אחד ומוסרו בצידו: יוסף הצדיק אכן הבין והבחין שבמקום שאין איש, אזי חובה עליו לפעול ולעשות, לכוון וללייעץ, לא עת היא לחשות! אם ה' נתן את היכולות והכישורים, אזי צריך להוציאם אל הפועל, גם אם זה לא כל כך נעים, גם אם ירימו גבה ויתמהו בקול גדול! ועתה - אלינו. תורתנו, תורת חיים ומוסריה המה נצחיים. כאשר בימים אלו יושבים אנו, מזמרים ומשבחים על הניסים ועל הנפלאות, כאשר הנרות דולקים והלבבות פתוחים, כאשר אור האמונה בוקע בבית כל היהודים - גם הרחוקים, שומה עלינו לדעת לפתוח את חרצובות פינו, בעבודה עם המעסיקים, בבניין עם השכנים, או במפגש אקראי עם חברים. לא לחינם השאירנו ה' יתברך בדור של תהפוכות לשאת את דגל ה' ותורתו בראש כל חוצות, זכור ושמור רצו היוונים למחוק ואנו את אור השבת והאמונה, נדליק בראש כל חוצות, גם אם לא ביקשו מאיתנו, גם אם לא פנו אלינו. כל יהודי באשר הוא, בתוך תוכו מאמין הינו, וישמח לשמוע דברי אלוקים חיים. ולנו לא נותר אלא ניצוץ קטן להדליק עד שהשלהבת - שלהבת האמונה במהרה תהיה עולה לה, מעצמה!

על יוסף הצדיק עברו שנים עשרה שנים לא קלות. חושך וצלמוות אפפו אותו באחד המרתפים בכלא במצרים. אם היו שואלים את יוסף הצדיק רגע לפני גאולתו, רגע לפני העלתו מבור תחתית לרום המעלה - למלך על כל ארץ מצרים, אם יודע הוא כיצד הקב"ה ישתבח שמו לעד ישים קץ לייסוריו, מסתבר שהוא לעולם לא היה מעלה על דעתו צורת ישועה שכזאת, שפרעה יחלום חלומות כה מוזרים, ואף אחד מחכמי וחרטומי מצרים לא ימצא פיתרון שיישב את דעתו של פרעה, ויזדמן שר המשקים שבדרך לא דרך היה אסור תקופה עם יוסף הצדיק בבית האסורים ונוכח לדעת שבכוחו לפתור חלום, ויספר לפרעה אודות יוסף, ועוד אירועים והתרחשויות שיובילו את יוסף להיות משנה למלך, שאין אדם שירים את ידו ואת רגלו ללא רשותו. הקב"ה ישתבח שמו לעד, הוא עילת העילות וסיבת הסיבות, השולט בכל העולם ומנהיג אותו כרצונו. פעמים רבות שולח ה' יתברך לנו את הישועה בדרך שלא חלמנו שכן תגיע ישועתנו. ובואו תקראו סיפור נפלא. סיפר אחד המוהלים המפורסמים על מקרה שקרה עימו. היה זה יום עמוס אצלו בבריתות. בשעה שבע וחצי שוקעת החמה (ואחרי השקיעה אסור לעשות ברית מילה) והברית האחת לפני האחרונה, הסתיימה בשבע ורבע. אף רץ אותו מוהל מיומן עם משמשו לעבר המכונת, ופתחו בדהרה לעבר היעד. משהו גרם למכונת לעצור בשולי הדרך, היה זה פנצ'ר... מבט מהיר בשעון הראה שעוד עשר דקות שקיעה. בחיפזון הם עצרו את אחת המכונות, נכנסו אליה והורו לנסוע. הנהג "החטוף" לא ידע אם לצחוק או לבכות, אך הסבר מהיר של המוהל, הבהיר את העניין. ארבע דקות לפני השקיעה והמוהל מגיע לאולם. בצורה מיומנת ומהירה התינוק נימול דקה לפני השקיעה! יצא המוהל מרוגש וביקר את הנהג ה"חטוף" שהיה רווק בן ארבעים וחמש, בזיווג הגון ובבן זכר עוד השנה. כעבור שנה, מקבל המוהל טלפון ומי על הקו? הנהג ה"חטוף" שרצה להזמין את המוהל לברית בנו. אם היו שואלים את אותו נהג: הידעת מאין תבוא ישועתך? הוא מעולם לא היה מעלה על דעתו שכך יתנהל העניין. אחים ואחיות יקרים, נקבל את מאורעות החיים בשמחה ובאמונה, ונזכה לגאולה ולישועה.

זמני כניסת ויציאת השבת

שבת	ח'א	י"ם	ח'סה	ב"ש
כניסת שבת	16:20	16:04	16:07	16:22
יציאת שבת	17:20	17:19	17:18	17:21
רביעית	17:52	17:56	17:49	17:54

הפטרת השבוע

הפטרה: רני ושמחי (זכריה ב', ד-ז)

סיפור לשבת

הגאון רבי מוסה הכהן זצ"ל, אביו של הגאון מוהרש"ק מגריבה, איש פלא היה, גאון וקדוש. בספר "ממלכת כהנים" מסופרים עליו מעשי פלא. ובהיות ופרשתינו תחילתה בחלום אמת, נספר אף אנו מעניינו. לאחר פטירתו לחיי עולם, היה בא לאשתו בחלום ומגיד לה מה שיהיה. פעם בא בחלום ואמר לה: הבנים, שהיו צורפים, הניחו כל כספם בחנות ולא לקחוהו עימם לביתם - ועתה באו גנבים לחתור לחנות! מיד קמה והקיצה אותם משנתם, ואמרו: אמת, נכון הדבר. השארנו את הכסף בחנות! מיהרו לחנות באישון לילה והפתיעו את הגנבים בחפירת המחתרת. הגנבים ברחו, והם פתחו את החנות והביאו את הכסף והזהב לביתם. ופעם בא לאשתו ואמר לה, שתאמר לבנים שלא ישלחו כלי כסף לטריפולי. אבל הועיל וההזמנה כבר בוצעה והמשלוח עמד לצאת לדרך, אמרו: חלומות שווא ידברו, ושלחו את הכסף ללוב. באחד הלילות ראתה אימם את בעלה רבי מוסה בחלום, אמר לה: הנה ילדינו לא שמעו לקולך והסתחרו בכלי כסף - הגידי להם שהספינה בה שלחו את כלי הכסף טבעה בים וסחורתם אבדה, יהא זה לקח עבורם לשמוע בקול אביהם ואימם. ולאחר כמה ימים הגיעה הידיעה שהספינה אומנם טבעה, ויהי לפלא. מאז נזהרו לשמוע לקול אימם. וכאשר חילקו ביניהם קרקע שירשו מאביהם בשותפות, אמרה להם אימם: אביכם בא בחלום ואמר לי שלא חילקתם כהוגן, וחלק של פלוני ראוי לחבירו. שמעו בקולה ועשו כאשר הורתה. "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם".

הגאון רבי אלעזר בלגיד זצ"ל, היה רבה של הקהילה הסיציליאנית בטריקלה. בהקדמתו לספר "בית העוזיאל" סיפר את קורות נדודיו. פעם עצרו השוטרים יהודי, אך הוא הצליח להמלט מידיהם. רדפו אחריו, ותפשוהו. היכוהו נמרצות, חבטוהו באלות והריצוהו לבית הסוהר. זעק היהודי שחף הוא מפשע, וביקש את עזרת אחיו. מה יכולים הם לעשות? באו וסיפרו לרבה. קם רבי אלעזר, הלך לשופט העיר והפיל תחינתו לפניו, שישחררו את העציר. דבריו, שייצאו מן הלב, נכנסו ללב השופט, והורה לשחרר את האיש. למחרת, בבוקר יום השבת, הובלה הרב אל השופט. הוא מצא בלשכתו את המושל הצבאי, שנתן עליו בקולו: איך מלאו ליבו להתערב בסדרי החוק? עליו להשיב מיד את האסיר לכלאו! אמר הרב שהאסיר יצא את העיר, אך המושל הצבאי הורה בחמתו לאסור את הרב ולענותו עד שייסגיר את האסיר. הרב סבל את העינויים בגבורה, ובסופו של דבר שולם הון עתק תמורת שיחרורו. כעבור חודש ימים, מת המושל הצבאי. קרוביו טענו שמת בקפידתו של הרב, וביקשו לגאול את דמו. היה עליו להימלט לסאלוניקי, חסר כל - ומודה לה' על המצוה שהתגלגלה על ידו, לפדות יהודי ממעצר. גם אם במחיר מאסרו ומעמדו וכמו שאמר יהודה ליוסף כשרצה לשבות את בנימין: "ועתה ישב נא עבדך תחת הנער!"

(מעייין השבוע)

מטעמים לשבת

חידושים לפרשת השבוע

"ויגלח ויחלף שמלותיו ויבוא לפני פרעה" (מא,יד)

כתב רבינו לוי בן גרשום זצ"ל, הרלב"ג: אם המתכוון לעמוד לפני מלך בשר ודם מתייפה ומחליף בגדיו, על אחת כמה וכמה שהמתכוון לתפילה יסדר את לבושו ויסדר את הופעתו, וכמו שנאמר: "זה א-לי ואנוהו", אתנאה לפניו!

(מעייין השבוע)

"ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח" (מא,מה)

כתב בספר "מעניות הנצח": שאל האדמו"ר מגור זצ"ל בעל "שפת אמת": לפי תרגומו של רש"י היה ראוי יותר שיקראוהו להיפך "פענח צפנת"? והשיב: יוסף זכה למדרגה זו של גילוי הצפונות, בשכר שהיה מפליג בצניעות ומסתיר צדקתו וקדושתו מעיני הבריות. והיינו, "צפנת" - משום שהצפין מעלותיו, "פענח" - זכה להיות מפענח הצפונות...

(תורת הפרשה)

"וא-ל שדי יתן לכם רחמים" (מג,יד)

כתב בספר "אמרי שפר": אמרו חכמינו: "כל המרחם על הבריות, מרחמין עליו מן השמים" (שבת קנא). זהו שאמר יעקב: השם יתברך יתן בליבכם רחמים, שתרחמו על אחרים - "לפני האיש" - עוד לפני שיתן השם יתברך רחמים בליבו שירחם עליכם, כי אז תהיו בטוחים - "ושלח לכם את אחיכם ואת בנימין" - כי כאשר תרחמו אתם על הבריות - ירחמו עליכם מן השמים...

(מעניה של תורה)

"וא-ל שדי יתן לכם רחמים" (מג,יד)

כתב בספר "מעניות הנצח": לכאורה היה צריך לומר "יתן עליכם רחמים", והרי לכך נתכוין שהשם יתברך ירחם עליהם, ולמה אמר "יתן לכם רחמים"? מבאר הרבי משה יחיאל מאז'רוב זצ"ל: הרוצה שירחמו עליו מן השמים, צריך תחילה שיהיה הוא עצמו רחמן, כדרך שאמרו: "כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מן השמים". אף יעקב אבינו איחל לבניו, שיזכו להיות רחמנים, שיתן הקדוש ברוך הוא להם מידה טובה זו של רחמנות על אחרים, וממילא ירחמו גם עליהם מן השמים...

(תורת הפרשה)

"האיש אשר על בית יוסף" (מג,יט)

"האיש אשר על בית יוסף" היה מנשה, בנו של יוסף. ידוע ידע שהאחים הקדושים הם דודיו. מה חשב כשהתנכר אליהם אביו, מה חשב כשהאשימם כמרגלים ואסר את שמעון? והוא זה שהיכה את שמעון לפי פקודת אביו, ואסרו! מה חשב כשנצטוו לשלם כסף איש בפי אמתחתו, להביכם ולבלבל עליהם את דעתם, ומה חשב כשנצוו לשים את גביע הכסף באמתחת בנימין, והבין שהכוונה להתגולל עליהם בעלילת גניבה! הכתוב עונה על כך: "ויעש, כדבר יוסף אשר דיבר". ופירש השרף מבריסק, מהרי"ל דיסקין זצ"ל: הוא חשב דבר אחד בלבד: אבא גדול וחכם ממני, צדיק וקדוש ממני. הוא יודע מה שהוא עושה, ואני אין לי אלא לציית! זה הלך וזו ההוראה, לכולנו, ובכל דבר: אם יש הוראה ויש הכוונה, יש דעת תורה חדה וברורה, עלינו לציית לה בלא סייג, וכל המהרהר אחרי רבו כמהרהר אחר השכינה, וכבר הובטחנו: "כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל".

(מעייין השבוע)

חנוך לנער

זכו - שכינה ביניהם

על הפירות הנושרים

בספר "סימן לבנים", הביא שבאחת משיחותיו אמר כבוד קדושת האדמו"ר מטאלנא שליט"א, כי יש להורים להתבונן במה שמובא בספר "אור ישראל" על הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שהיה גאון הגאונים בתורת הנגלה, והקים את תורת המוסר ועול מידות טובות, והזניח את כל עיסוקיו על מנת לקרב את ליבות עם בני ישראל לאביהם שבשמים, כידוע וכמפורסם, והנה בנו יצא רחמנא ליצלן לתרבות רעה, התרחק מאביו והתגורר באזור מרוחק מאוד, הן מבחינה גיאוגרפית, והן מבחינה רוחנית. הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל שמע על מקום שבנו שוהה בו, עמד ונסע לאותו המקום בהיחבא, למרות שידע שאין לו מה לדבר עם בנו על חזרה לחיי התורה. הנסיעה באותם הימים גבלה במסירות נפש של ממש, וארכה ימים רבים. כשהגיע לאותה העיר, בירר היכן מקום אכילתו של בנו, ובמקום רב ובשכנועים מרובים הצליח לשכנע את בעלי המקום לאפשר לו לשנות כמה מן המאכלים וכמה מאופני הבישול על מנת להפחית ולו במעט את איכות וכמות האיסורים אותם אוכל בנו יום יום. כל ההשקעה הזו השקיע רבי ישראל סלנטר בשביל לחסוך מבנו איסור חמור ולהאכילו איסור קל יותר, למרות שידע שלאחר שישבו למקומו, הדברים יחזרו לקדמותם, אולם עשה את אשר הבין שמוטל עליו באותה השעה. אמר האדמו"ר מטאלנא, אילו אנו היינו נשאלים על אדם שבנו ירד מדרך התורה ונמצא באוסטרליה, ועל מנת להגיע לשם צריך האב לאסוף פרוטה לפרוטה, וגם כאשר יגיע לשם ספק גדול אם יצליח לעשות דבר מה, מלבד האפשרות להוריד את חומרת האיסורים שבנו עובר שם בכל יום ויום, שלא יהיו כרת אלא לאו וכיוצא בזה, אנו כ"מבינים" לא היינו ממליצים כלל, ולא היינו יכולים להבין את הריחוק, אולם מצד שני היינו מצטערים ובוכים מייאוש, ו"מברכים" את האשמים. זוהי טעות כפולה - הטעים האדמו"ר מטאלנא - הן חוסר ההבנה ברווח שבמיעוט האיסורים והן ההתמרמרות והטחת הדברים מתוך יאוש. לפי שאם אומנם אין מה לעשות, על האדם שהוא בעל נפש להרחיק מעצמו את העצבות ולסמוך את עצמו על ה', לפי שאינו יכול לעשות מאומה ואין לו להצטער שעה שידוע שכעסו לא יועיל במאומה, ומאידך, כל מה שניתן לעשות, צריך להיעשות בעוז ובתעצומות.

ה' יעזרנו ויצילנו ממה שרואות עינינו מדי יום ומדי שעה, חובתינו לעזור לאותם בנים - פירות הנושרים, להיטיב עימם, למושכם בעבותות אהבה ולנסות להציל מה שאפשר, אחד המרבה ואחד הממעיט, וה' יציל את בנינו ובנותינו מאווירת הרחוב הסוחפת, ויטע בליבם אהבתו ויראתו. תביאמו ותיטעמו בהר נחלתך, אכ"ר.

רוחניות שאינה רצויה

סיפר חכם אחד: בזמן היותי בשליחות בחו"ל, התארחתי בשבת בבית יהודי נכבד ומוקיר רבנן (אך לדאבוני חסר דעת ומוסר). בבואנו בליל שבת מבית הכנסת מתפילת ערבית, פתח בעל הבית ואמר בדביקות את כל המזמורים והתיקונים. אנוכי בהיותי רעב, עייף ויגע מהדרך, התאפקתי וציפיתי בחוסר סבלנות לרגע בו יסיים את המזמורים ויתחיל לקדש. כשסיים וסגר את סידורו העבה, הרגשתי הקלה על ליבי... אך מה נדהמתי לראות את "חסיד שוטה" זה, ניגש לארון הספרים ומוציא חומש, ומודיע לי כי מנהגו מאז ומתמיד ללמוד "שנים מקרא ואחד תרגום" מפרשת השבוע. ובטרם התאוששתי מתדהמתי, החל לקרוא הפרשה...

עליו ועל כיוצא בו כבר אמר הכתוב: "אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו"... ובחיי הנישואין צריך זהירות יתירה שלא תהיה פגיעה באישה ובילדים כתוצאה מ"קבלות" שמקבל הבעל על עצמו. צריכים זהירות משנה כאשר הבעל מתקדם ברוחניות ואשתו נשארת מאחור... ועינינו ראו שפעמים נחרבו בתים ונתאמללו ילדים מרוחניות שאינה רצויה! חובה שהיא זכות לאדם להתעלות ולהתרום, אך יחד עם שותפתו לחיים, וכן להיפך באישה!

אין זו מצוה לעשות חומרות וסייגים שמצערים את בני הבית ומקוממים את הבעל. יעשו זאת במתינות, בשותפות ובאהבה לכבוד הבורא, והוא ישלח שכרם במושלם.

עשה לך רב

שו"ת ממור"ה רה"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

ורבי הקוה"ט זיע"א אמר שאין לערב מים אלא רק שמן

בלבד ואלו דא"ח.

אדם שיש לו חנוכיה מכסף טהור, האם ישפוך

השמן לקני החנוכיה עצמו או שאפשר שישים

כוסות זכוכית ולשם ישפוך השמן?

בתשובה בכת"י הבאתי בס"ד פוסקים רבים הסוברים

שאפשר להניח כוסות זכוכית ואין זה מוריד מההידור

ויש נוהגים להקפיד בכוסות כסף או להדליק בתוך קני

המנורה.

אדם שמפריע לו השמן של הסופגניות והלביבות,

האם בכל זאת ידחק עצמו ויאכל קצת לקיים המנהג?

אין בזה שום מצוה. רק מנהג בעלמא ומי שהדבר מזיק

אותו או מפריע לו בודאי שאין צורך לדחוק את עצמו

לכך.

השליח יברך ויפטור את בעל הבית.

פסוק "ויהי נועם" שאומרים אחרי הדלקת נרות

חנוכה, האם יש לאמרו פעמיים או רק פעם אחת?

נהגו לאמרו פעמיים.

האם גם בערב שבת של חנוכה אומרים אחרי

ההדלקה מזמור "יושב בסתר"?

אם יש זמן יאמר וכ"ק מרן מורי ורבי הקוה"ט זיע"א נהג

לאומרו לאחר הקידוש וברכת המוציא.

אדם שמדליק חנוכיה בחלון ביתו, האם יש קפיידא

להדליקה בצד מסויים?

העיקר שיהיה פרסומי ניסא.

האם עדיף שתהיה הכוס מלאה רק בשמן או

שאפשר לערב בה אף מים?

יש מגדולי הספרדים שנהגו לערב מים וכ"ק מרן מורי

שמן שהיה תחת המיטה, האם מותר להדליק בו

נרות חנוכה?

דעת הבא"ח להחמיר וכן נהגו למעשה.

האם יש עניין להדליק דווקא בפתיל צמר גפן או

שאפשר אף בפתיל צף?

כל הפתילות כשרות אלא שנהגו אבותינו ורבותינו

בצמר גפן או חוטי כותנה, פשתן וכיו"ב.

האם מותר להדליק נרות חנוכה בשמן המפיץ ריח

טוב?

לא ראוי לנהוג בחידושים אלו בנר של מצוה.

חולה שאינו יכול לעמוד ולהדליק החנוכיה

וממנה שליח במקומו להדליקה, האם השליח יברך

או בעל הבית?

אל תקרי הליכות אלא הלכות

ביום השמיני קורא הכהן עד מלאה קטורת, והלוי משם עד ביום התשיעי, והשלישי חוזר וקורא ביום השמיני וממשיך עד "כן עשה את המנורה". וכן נתפשט המנהג בארצנו הקדושה וכן עיקר.

בשבת חנוכה - מוציאים שני ספרי תורה, וקוראים בראשון שבעה עולים בפרשת השבוע, ובספר תורה השני קוראים של חנוכה, ומפטיר "רני ושמחי בת ציון", ואם חלו בו ב' שבתות - מפטיר בשבת שניה בנרות דשלמה. ואין מזכירים את חנוכה בברכת ההפטרה, שהרי אם לא היה שבת לא היו אומרים הפטרה בחנוכה

ראש חודש טבת שחל בחול - מוציאים שני ספרי תורה, וקוראים שלושה עולים בפרשת ראש חודש והרביעי קורא בשל חנוכה, ואם חל ראש חודש בשבת, מוציאים שלושה ספרי תורה וקוראים שישה פרשת השבוע, והשביעי משלים את הקריאה בספר שני שהוא של ראש חודש. והשלישי המפטיר קורא בספר שלישי בשל חנוכה, והמשלים בספר השני אומר חצי קדיש, וכן המפטיר אומר חצי קדיש. ואם היה שמחה בבית הכנסת כגון חתן או בר מצוה ועלו שבעה עולים או יותר בספר ראשון - יש לומר קדיש אחר כל ספר וספר משלושת הספרים.

ירבה בסעודת שבת של חנוכה יותר משאר שבתות וכל שכן אם חל בו ראש חודש, וכן ירבה בראש חודש טבת שהוא בתוך ימי החנוכה בשביל פרסום הנס, ויש נוהגים להדליק שמן למאור לכבוד נשמת רבי מאיר בעל הנס ז"ע, דהיינו להדליק בבית הכנסת בליל ראש חודש טבת לכבוד נשמת ר' מאיר בעל הנס.

(הבית היהודי)

כל שמונת ימי חנוכה גומרים את ההלל. וצריך לזהר בהלל של חנוכה לאומרו בכוונה ובשמחה רבה כי אפילו בחג המצות אין אומרים הלל גמור, ובחנוכה גומרים ההלל שמונה ימים. ונשים פטורות מאמירת ההלל בחנוכה, ואם ירצו לקרוא ההלל - לא יברכו, משום שספק ברכות להקל. והאבל חייב לגמור את ההלל בברכותיו יחד עם הציבור, אף כשמתפללים בבית האבל.

במזמור "ארוממך ה' כי דליתני" שאומרים לפני ה' מלך בשחית, אין צריך להתחיל לומר "מזמור שיר חנוכה הבית לדוד" ככתוב בסידורים, אלא יתחילו כמו בכל השנה מפסוק ארוממך, ובכל שמונת ימי חנוכה יאמרו בית יעקב ומזמור היום, ואחריו מזמור שיר חנוכה הבית, וקודם מזמור היום יאמרו "היום יום פלוני בשבת", ולא יסיימו לומר השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן כמו בשאר ימים.

בשמונת ימי החנוכה קוראים בתורה בפרשת הנשיאים שלושה עולים בכל יום, ומתחיל הכהן מפרשת כהנים עד "ויקריבו אותם לפני המשכן", והלוי קורא משם עד "ויהי המקריב ביום הראשון", והשלישי קורא משם עד "ביום השני", והנוהגים לקרוא לכהן עד סיום ברכת הכהנים יש להם על מה שיסמכו, ומכל מקום טוב להודיעם שיותר טוב להמשיך לכהן עד "לפני המשכן".

ביום השני קורא הכהן הפרשה של יום השני עד "מלאה קטורת", והלוי משם עד ביום השלישי, והשלישי חוזר וקורא ביום השני עד ביום השלישי, וכן על זה הדרך בכל יום, ואם טעו וקראו קריאה של יום שלישי ביום שני ולהיפך - יצאו ידי חובתם, מפני שאין קפידא בימים.

כל שמונת ימי החנוכה אומר "על הניסים" בכל התפילות בברכת מודים, ובברכת המזון בברכת הארץ, ואם טעה ולא אמר "על הניסים" בתפילה, אם נזכר באותה ברכה, קודם שיאמר "השם" בחתימת הברכה (של הטוב שמך) כגון שאמר "ברוך אתה" ונזכר - חוזר ואומר מודים אנחנו לך על הניסים וכו' וממשיך ועל כולם וכו', ואם לא נזכר עד שהזכיר שם ה' - אינו חוזר. אלא יסיים החתימה הטוב שמך וכו', ואינו רשאי לומר "למדני חוקיך" שייראה כאומר פסוק, שמאחר ואינו חוזר, אינו רשאי לעשות הפסק באמצע התפילה. וכן הדין בברכת המזון שאם שכח לאומרו, כל זמן שלא הזכיר "השם" בחתימת הברכה - חוזר, ואם הזכיר - אינו חוזר.

השוכל לומר על הניסים בתפילה ונזכר לאחר חתימת הברכה, יאמר על הניסים בסיום "אלקי נצור", עד ונודה לשמך הגדול סלה. וכן אם שכח לאומרו בברכת המזון, כשיגיע להרחמן יאמר "הרחמן יעשה לנו ניסים ונפלאות וכו' בימי מתתיהו וכו'".

אם טעה בהלכה וחשב שצריך לחזור את התפילה בעבור ששכח על הניסים וחזר להתפלל, ונזכר באמצע התפילה שלפי הדין אינו צריך לחזור - צריך להפסיק מיד את תפילתו ואפילו באמצע הברכה.

העומד בתפילת עמידה בחנוכה, וכשהגיע לומר "על הניסים", התחיל השליח ציבור בתפילת החזרה, אין לו לדלג או לקצר מנוסח על הניסים כדי להספיק ולהגיע לאמירת קדושה (אפילו שאין אמירת על הניסים מעכבת). אלא כשיגיע הש"ץ לקדושה והוא עודנו בתפילה, יקשיב וישמע אמירת קדושה מפי הש"ץ, ויהיה בבחינת שומע כעונה.

משל ונמשל

אמר: השקד בצעירותו, עטוי בקליפה ירוקה רכה. ככל שהוא מתבגר, הקליפה הולכת ונעשית קשה יותר ויותר, עד שנהיית כעץ קשיח. מי שמבקש לפצח שקד צעיר כדי להגיע אל התוך והפנים, מלאכתו קלה עד מאוד. הקליפה מתבקעת מיד. אבל אם ירצה לפצח שקד "מבוגר" - יאלץ להפעיל כוח רב, להשתמש במפצח עשוי מתכת ולא תמיד יצליח. לא אחת, תשבר הקליפה - אך גם הפרי יתרסק... והנמשל מובן. הפרי - רמז ללב החניך, לתוכו הטוב והנפלא. אבל את לב הבן, לב התלמיד, עוטה קליפה שיש להבקיע. קליפה זו - הם הבלי הנעורים ומדוחי היצר. אם מחנכים כראוי מגיל צעיר, קליפה זו ירוקה היא ורכה, החינוך מבקיע דרך אל הלב הנפלא, ומצמיח פרי הילולים של מידות טובות ונימוסים, של אמונה זכה ומורשת דורות. אבל בגיל מאוחר יותר - קליפה זו מתקשחת, החניך שבוי כבר במרד גיל ההתבגרות, בו לנסיגות החינוך וממאן לפתוח את ליבו, לאפשר אליו גישה. הוא בבחינת "אגוז קשה לפיצוח!" כלפי מה הדברים אמורים? על ארון הברית, שבו ספר התורה ולוחות הברית, עוצבו שני כרובי זהב ופניהם פני נערים רכים. ויש להבין, האם המבוגרים אינם חייבים בלימוד התורה? הן חייבים הם יותר מהנערים, שאינם בני מצוות! ודאי, אבל "הלומד כשהוא ילד למה הוא דומה, לדיו כתובה על נייר חדש" - הלימוד מושרש, ב"גירסתא דינקותא". זו התקופה הקובעת בחיי הילד, ויש לנצלה כדי להשריש ערכים, להעצים אמונה, להקנות כל מידה טובה! (מעין השבוע)

היהודים, מאמינים בני מאמינים הם. לא המצרים, לא האשורים והבבלים, לא היוונים והרומאים, לא הקאדי והבישופים, אף לא הקומוניסטים וחברי הקיבוצים, לא יכבו את להט האמונה, לא יקפדו את זיק המורשת. יכולה הגחלת להסתיר מתחת להררי אפר, אבל כשהאפר יוסר, וינפחו בה - ישתלהב ללהבה יוקדת. יכולים הם לטמא במעשים, להשחית ולסאב, לפתות ולהדיח - אבל אין להם גישה לפנימיות, לתוך, לגרעין הזהב. וכשם שנחלי הקטורת לא התיכו את ציפוי המזבח, כך אש התאוה אינה בוקעת לפנימיות ליבו של היהודי! משלו רבותינו משל למה הדבר דומה, לאדם שגנב תרנגול מחברו. לא רצה שיוכל לזהותו, מה עשה? מרט את זנבו, תלש את נוצות כנפיו, לא נחה דעתו עד שהתיז עליו צבע שחור. הלך עם המלקוח ברחוב, ופגש בבעליו. הכיר הלאה את העוף וקרא: "גנב, השב לי את התרנגול!". היתמם הגנב ושאל: "איך נראה התרנגול שלך? אם היה זנבו ארוך - הנה זה זנבו קצר. היה לבן - וזה שחור..." קרא בעל התרנגול: "יכול אתה לשנותו ככל שתרצה, רק תשחררו מלפיתתך - ותראה איך ירוץ אלי!". ואף אנו, במהרה בימינו, שקועים במה שהננו, מרוטים ומאופרים, רק נשמע קול שופרו של משיח, איך נרוץ לקראתו!

הגאון מוילנה זצ"ל, היה שר התורה בנגלה ובנסתר. כל מי שמצוי אצל כתביו יודע, כי אין למצוא בהם משלים. סגנונו - קב ונקי, מילה בסלע, ב"קצירת האומר". ובכל זאת, מצינו שהשתמש במשל. וכך

להצלחת כל התורמים והמסייעים לעלון

לעילוי נשמת האיש היקר והחשוב אבי אנוך קור בן שלמה ופרידה ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת האיש היקר והחשוב מנחם הרבנים ר' חיים אברהם בן נזירה ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת המנוח ביסורים המנוח ביסורים עזרא בן גוהר ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת האשה החשובה המנוחה ביסורים פריה בת סלימה ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת האשה החשובה המנוחה ביסורים שושנה פריה בת סלימה ת.נ.צ.ב.ה

רוצה להיות ממזכי הרבים ולהפיץ את העלון? 052-7647449

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון: 052-7647449 ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילויות המוסדות גם דרך נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון

